

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/71/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2322010302
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Szabó
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2322010302.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Szabó a sudcov Mgr. Pavla Macháča a JUDr. Kataríny Batisovej, v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. XX. februára XXXX v C., trvale bytom D., A. XXXX/XX, pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona, o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 20. apríla 2022, č. k. 11T/7/2022-157, na verejnom zasadnutí konanom dňa 10. januára 2023 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 319 poriadku sa odvolanie prokurátorky Okresnej prokuratúry Galanta zamietá.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku obžalovaného oslobodil spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta č. 1Pv 515/21/2202-6 zo dňa 10. marca 2022 pre úmyselný prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal obžalovaný dopustiť na nasledovnom skutkovom základe, že

„ako otec dcéry E. B., narodenej XX.XX.XXXX, trvale bytom F. D. XXX, si v mieste svojho trvalého bydliska A. XX, D. a všade tam, kde sa zdržiaval, pravidelne neplnil svoju vyživovaciu povinnosť, hoci mu to vyplýva zo Zákona o rodine číslo 36/2005 Z. z. a taktiež bol rozsudkom Okresného súdu Trnava vedeným pod sp.zn.12P/8/2013 zo dňa 25.09.2013, ktorý v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave pod sp. zn. 11CoP 118/2013 z 05.02.2014 nadobudol právoplatnosť dňa 26.02.2014 zaviazaný prispievať na výživu svojej dcéry mesačne sumou vo výške 180,- Eur a to vždy do 15.-teho dňa toho ktorého mesiaca predom k rukám dcéry E. B., pričom uvedená suma výživného bola zvýšená rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda vedeným pod číslom konania 10Pc/9/2017 zo dňa 06.10.2020, ktorý nadobudol vykonateľnosť dňa 13.10.2020 na sumu 230,- Eur do 15. júna 2021, kedy bol uznesením Krajského súdu v Trnave sp.zn. 25CoP 2/2021 predmetný rozsudok prvej inštancie zrušený, A. B. si túto svoju vyživovaciu povinnosť riadne neplnil napriek tomu, že bol v tomto období zamestnaný, čím mu za mesiac júl 2021, september 2021 a november 2021 a mesiace február až apríl 2022, mal vzniknúť dlh na bežnom výživnom v celkovej výške 1.130,- EUR“,

pretože skutok nie je trestným činom.

Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že naposledy bola právoplatne určená výška výživného, ktoré bol obžalovaný povinný plniť ako svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť poškodenej, rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 25. septembra 2013, č. k. 12P/8/2013 -154 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 05. februára 2014, č. k. 11CoP/118/2013 -189, a to na sumu 180 EUR mesačne. Okresný súd ďalej uviedol, že v súčasnosti prebieha civilné konanie pred Okresným súdom Dunajská Streda o určenie výšky výživného resp. jej zvýšenie na návrh poškodenej, avšak do času konania hlavného pojednávania nebolo

právoplatne rozhodnuté. Podľa okresného súdu je dôležitou predbežnou otázkou v tejto trestnej veci na zodpovedanie ne/existencia vyživovacej povinnosti obžalovaného voči poškodenej v zmysle § 62 a nasl. zákona o rodine, a to v čase skutku kladeného obžalovanému obžalobou za vinu (t. j. od mesiaca júl 2021). Uvedenú otázku okresný súd posúdil samostatne v zmysle § 7 ods. 1 Trestného poriadku, nakoľko ide o otázku dôležitú pre posúdenie viny obžalovaného a zároveň podotkol, že prípadnými civilnými rozhodnutiami o otázke výživného nie je viazaný.

K osobe poškodenej okresný súd uviedol, že poškodená sa narodila X. januára XXXX, pričom vyštudovala Strednú pedagogickú školu v Trnave, kde štúdium riadne ukončila v roku 2016. Poškodená následne nastúpila na vysokoškolské štúdium v septembri 2016 (vo veku 19 rokov a 8 mesiacov) pričom mala záujem o štúdium práva na súkromnej Paneurópskej vysokej škole, avšak pre nákladné štúdium nakoniec nastúpila na inú vysokú školu, konkrétne na Slovenskú poľnohospodársku univerzitu v Nitre, kde študovala odbor environmentálne manažérstvo. Dané štúdium poškodenú však podľa jej slov „nenapĺňovalo“ a tak štúdium po roku „zanechala“; štúdium teda neukončila riadne, a to z dôvodov na jej strane a v roku 2017 začala študovať na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave, odbor masmediálne štúdiá, z ktorého štúdia však bola vylúčená pre neúspešnú skúšku v lete 2019, t. j. ani toto štúdium poškodená neukončila riadne, tiež z dôvodov na jej strane. Poškodená následne od septembra 2019 začala študovať, a to od začiatku, v poradí už tretiu vysokú školu, a to súkromnú Paneurópsku vysokú školu, odbor mediálna komunikácia, na ktorej škole doposiaľ navštevuje denný študijný program s predpokladom ukončenia 1. stupňa štúdia (bakalárske štúdium) v júni 2022, pričom ide o školným zaťažené denné štúdium. Podľa okresného súdu je možné uzavrieť resp. zatiaľ len predpokladať, že poškodená ukončí bakalárske štúdium v júni 2022 vo veku 25 rokov a 5 mesiacov, pričom nie je vylúčené (spravidla je to možné očakávať) pokračovanie na 2. stupni štúdia (magisterské štúdium). Okresný súd ďalej uviedol, že predmetné štúdium, ktoré poškodená študuje od septembra 2019, je poskytované súkromnou vysokou školou a poškodená je povinná hradiť školné v sume 252,- EUR mesačne.

Okresný súd ďalej poukázal na závery Krajského súdu v Trnave uvedené v spise obsiahnutom uznesení krajského súdu a inšpirované tam uvádzaným náleznom Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 2121/2014 zo dňa 30. septembra 2014, ktorý riešil v civilnom konaní v podstate skutkovo, i právne, veľmi obdobnú, ak nie totožnú, vec. Vychádzajúc zo záverov uznesenia krajského súdu okresný súd uviedol, že otázku existencie vyživovacej povinnosti rodiča voči plnoletému dieťaťu možno zhrnúť tak, že pri dospelých deťoch je potrebné na vyživovacu povinnosť nahliadať inou optikou, než pre deťoch nedospelých, pretože dospelý jedinec by mal byť v zásade schopný postarať sa sám o seba, pričom stanovenie vyživovacej povinnosti aj na dospelé dieťa by malo byť odôvodnené konkrétnymi okolnosťami prípadu.

K osobe poškodenej okresný súd zhrnul, že táto od septembra 2019 po súčasnosť študuje v poradí už tretiu vysokú školu, a to súkromnú školu zaťaženu (relatívne nemalým) školným, predošlé dve verejné vysoké školy (kde študovala programy s vzájomne odlišným zameraním, a to aj v porovnaní s jej stredoškolským štúdiom) riadne nedokončila z dôvodov na jej strane, totiž jedno štúdium podľa jej slov „nechala“ nakoľko ju „nenapĺňalo“, z druhého (v podstate obdobe, ak nie rovnakého zamerania ako je jej súčasné štúdium) bola vylúčená (pre neúspešnú skúšku). Okresný súd ďalej uviedol, že z dokazovania nevyplýval žiaden dôvod, pre ktorý by poškodená nemohla študovať na finančne menej náročnej vysokej škole, napr. aj externou formou, čo by jej umožňovalo uskutočňovať zárobkovú činnosť, prípadne zotrvať na súčasnom, školným zaťaženom štúdiu, no svoje študijné náklady pokrývať príležitostnou zárobkovou činnosťou (napr. vo forme brigád), alebo i (časovo vhodným) riadnym zamestnaním. Okresný súd doplnil, že pokiaľ ako dôvod, pre ktorý v súčasnosti poškodená už nebrigáduje, táto uviedla pandémiu a jej zdravotné dôvody (opakovane podľa jej vyjadrenia prekonala ochorenie COVID-19), dané dôvody okresný súd nepovažuje za relevantné zdôvodnenie resp. z jej strany akokoľvek relevantne dôkazne podložené.

Okresný súd ďalej uviedol, že nateraz ide u poškodenej (napriek tomu, že sa vysokoškolskému štúdiu venuje už 6. akademický rok) o štúdium „len“ prvého stupňa štúdia (usiluje o akademický titul bakalár), kedy v predpokladanom termíne ukončenia bakalárskeho štúdia (v júni 2022) bude mať poškodená 25 rokov a 5 mesiacov a ak bude kontinuálne pokračovať v štúdiu aj na druhom stupni (a usilovať sa o

akademický titul magister), dané štúdium je spravidla dvojročné a pri ukončení v riadnom termíne bude mať poškodená vek 27 rokov a 5 mesiacov. Okresný súd konštatoval, že v čase počiatku žalovaného skutku (t. j. v mesiaci júl 2021) mala poškodená vek 24 rokov a 6 mesiacov (ak by riadne dokončila vysokoškolské štúdium začaté v septembri 2016, práve v čase počiatku žalovaného skutku, kedy končila 5. akademický rok, by končila druhý stupeň vysokoškolského štúdia). Otázkou vysokoškolského štúdia poškodenej okresný súd uzavrel konštatovaním, že sa nevyznačuje konzistentnosťou (opakovaná zmena študijných, navyše nijak nepríbuzných odborov) či sústavnosťou (opakovaná zmena vysokých škôl z dôvodov na strane poškodenej) alebo cieľavedomosťou (jedno štúdium podľa jej slov „nechala“ nakoľko ju „nenapĺňalo“, z druhého bola vylúčená pre neúspešnú skúšku). Okresný súd tiež podotkol, že pokiaľ ide o obžalovaného, tento má a v čase žalovaného skutku mal aj ďalšie dve vyživovacie povinnosti na dve maloleté školopovinné deti, ktoré sú najmä pre svoj vek na svojich rodičov plne odkázané.

Okresný súd preto zhrnul, že dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní nasvedčujú záveru, že skutok sa síce stal tak, ako je uvedené v skutkovej vete obžaloby (t. j. obžalovaný neplnil riadne v žalovanom období s počiatkom v mesiaci júl 2021 vyživovaciu povinnosť voči poškodenej), no daný skutok nie je trestným činom, pretože vyživovacia povinnosť obžalovaného voči poškodenej v danom čase (až doposiaľ) už neexistovala (a naďalej neexistuje). Okresný súd má za preukázané, že poškodená bola v mesiaci júl 2021 až po súčasnosť schopná sama sa živiť, resp. zariadiť si svoj (nielen študijný) život tak, aby bola schopná sama sa živiť (napr. zvoliť si také štúdium, ktoré by nebolo tak finančne náročné a zároveň by jej dovoľovalo vykonávať zárobkovú činnosť). Poškodenou vykonaná voľba denného štúdia na súkromnej vysokej škole (zaťaženej relatívne nemalým školným), kde študuje od septembra 2019, v tomto prípade, aj vzhľadom na všetky vyššie popísané okolnosti prípadu, objektívne neneguje podľa názoru okresného súdu jej schopnosť živiť samú seba (berúc do úvahy relevantný čas žalovaného skutku) tak, ako to predpokladá § 62 ods. 1 zákona o rodine. Existencia vyživovacej povinnosti v čase žalovaného skutku by podľa názoru okresného súdu, prihliadnuc na špecifické, vyššie popísané okolnosti prípadu, bola nielen v rozpore s účelom § 62 ods. 1 zákona o rodine (ktoré ustanovenie sleduje naplnenie vzájomnej vnútro-rodinatej solidarity zo strany rodičov k deťom, ktoré objektívne nie sú ešte schopné samé sa živiť), no i v rozpore s dobrými mravmi a na neprimeranú ťarchu obžalovaného a sekundárne ním vyživovaných dvoch maloletých detí (§ 75 ods. 2 zákona o rodine).

Podľa okresného súdu úplne bez významu nie je ani tá skutočnosť, že napr. prídavok na dieťa sa poskytuje najdlhšie do dovŕšenia 25 rokov veku dieťaťa (§ 1 ods. 2 v spojení s § 3 ods. 1 resp. § 15 ods. 2 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v príslušnom relevantnom znení), čo tiež dokladuje istý predpoklad zákonodarcu o „životaschopnosti“ dospelaj osoby v určitom veku (nadenesene tak možno hovoriť o nutnosti dieťaťa v istom, pre každý prípad vzhľadom na okolnosti individuálnom čase „vyletieť z hniezda“ a „postaviť sa na vlastné nohy“). Okresný súd napokon dodal, že by bolo nad potreby rozhodnutia v tejto trestnej veci zisťovať, kedy presne zákonná vyživovacia povinnosť obžalovaného voči poškodenej zanikla, pretože pre potreby rozhodnutia v tejto trestnej veci bolo dostačujúce zistenie/záver plynúci z vykonaného dokazovania, že v relevantnom žalovanom čase (t. j. od júla 2021) už neexistovala. Zodpovedanie predbežnej otázky ne/existencie vyživovacej povinnosti v relevantnom žalovanom období tak podľa okresného súdu skonžumovalo následnú otázku prípadného určenia výšky vyživovacej povinnosti v relevantnom žalovanom období vzhľadom na pomery obžalovaného a poškodenej, preto ďalšie dokazovanie v tomto smere by bolo nadbytočné, neúčelné.

Po vyhlásení napadnutého rozsudku sa obžalovaný vzdal práva podať odvolanie a prokurátorka odvolanie zahlásila v neprospech obžalovaného a zároveň uviedla, že toto podáva aj proti konaniu, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo.

Prokurátorka následne svoje odvolanie doplnila písomným podaním, v ktorom uviedla, že sa so závermi okresného súdu uvedenými v napadnutom rozsudku nestotožňuje. Prokurátorka poukázala na § 62 ods. 1 zákona o rodine, podľa ktorého plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči ich deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Prokurátorka ďalej uviedla, že schopnosť dieťaťa samostatne sa živiť nie je závislá od dosiahnutia určitej vekovej hranice, ale

rozhodujúcou skutočnosťou je trvalá schopnosť dieťaťa vlastnými zdrojmi zabezpečovať svoje životné náklady, z čoho potom vyplýva povinnosť rodiča vyživovať svoje dieťa aj po nadobudnutí plnoletosti v prípade, ak dieťa pokračuje v štúdiu na vysokej škole denného štúdia a táto povinnosť nie je dotknutá ani v prípade, ak si dieťa popri štúdiu privyrába, pretože občasný príjem dieťaťa, ktoré sa inak pripravuje štúdiom na budúce povolanie, spravidla neovplyvňuje vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu.

Prokurátorka ďalej uviedla, že schopnosť dieťaťa samostatne sa živiť nastáva vtedy, keď je dieťa pripravené vykonávať prácu, na ktorú sa pripravovalo štúdiom. Prokurátorka zastáva názor, že pokiaľ sa poškodená pripravuje na budúce povolanie formou denného štúdia, potom jej zmena vysokej školy nemôže byť na ťarchu v tom zmysle, že by vyživovacia povinnosť obžalovaného zanikla. Prokurátorka ďalej doplnila, že denné štúdium na vysokej škole je najčastejším dôvodom, pre ktorý plnoleté deti nie sú schopné sa samé živiť, a preto by nebolo spravodlivé a ani objektívne od poškodenej očakávať, aby si popri dennom štúdiu zaobstarávalo samé zárobkovú činnosť, pretože denné štúdium vylučuje, resp. výrazne sťažuje možnosť sa riadne zamestnať a navyše aj pri iných ako denných formách štúdia je treba vždy prísne posudzovať, či umožňujú dieťaťu riadne pracovať popri štúdiu, alebo nie.

Prokurátorka ďalej okresnému súdu vytyka, že nesprávne aplikoval zásadu dobrých mravov, pokiaľ dospel k záveru, že trvanie vyživovacej povinnosti obžalovaného sa prieči dobrým mravom. Podľa prokurátorky by naopak v rozpore s dobrými mravmi bolo vyžadovať od poškodenej aj výkon zárobkovej činnosti, pretože práve denným štúdiom na vysokej škole sa poškodená pripravuje na budúce zamestnanie a očakávať od nej, aby sa už počas štúdia riadne zamestnala, by sa priečilo dobrým mravom.

Prokurátorka ďalej uviedla, že z napadnutého rozsudku nie je zrejmé, ako okresný súd dospel k záveru, že poškodená je už od júla 2021 až po súčasnosť schopná sa sama živiť. Podľa prokurátorky je irelevantné, či si poškodená zvolila súkromnú alebo štátnu vysokú školu, pretože táto skutočnosť by mohla byť zohľadnená jedine pri riešení výšky výživného, nie však jeho existencie, pričom zvolenie si inej ako súkromnej školy ešte neznamená, že by poškodená bola schopná vykonávať zárobkovú činnosť. Prokurátorka tiež nesúhlasí so záverom okresného súdu, podľa ktorého vyživovacia povinnosť obžalovaného voči poškodenej by znamenala neprimeranú ťarchu obžalovaného a sekundárne ním vyživovaných dvoch maloletých detí, pretože nemôže byť na škodu staršieho dieťaťa vyživovacia povinnosť obžalovaného voči ďalším maloletým deťom.

Prokurátorka ďalej uviedla, že poškodená je nepretržite v učebnom pomere od ukončenia strednej školy, pričom sa sústavne pripravuje na budúce povolanie a aj keď vysoké školy zmenila, v štúdiu pokračuje nepretržite bez jeho prerušenia a zároveň poukázala na obnoviteľný charakter vyživovacej povinnosti rodiča voči dieťaťu, kedy aj v prípade zániku vyživovacej povinnosti sa vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom môže obnoviť a zároveň doplnila, že poukaz okresného súdu na skutočnosť, že prídavok na dieťa sa poskytuje najdlhšie do dovŕšenia 25 rokov veku dieťaťa nemá základ v určení povinnosti rodiča vyživovať svoje dieťa, pretože táto nie je limitovaná vekom, ale získaním schopnosti sa samostatne živiť. Prokurátorka preto konštatovala, že až riadne ukončenie štúdia na vysokej škole zakladá skutočnosť odôvodňujúcu zánik vyživovacej povinnosti rodiča, čo v prípade obžalovaného nenastalo.

Prokurátorka tiež poukázala na povinnosť rodiča viesť dieťa k získaniu vzdelania a tým vytvoriť priestor pre jeho seberealizáciu a skutočnosť, že počas obdobia, kedy dieťa študuje, vyživovacia povinnosť rodičov voči dieťaťu trvá, pričom v aplikačnej praxi sa ako ukončenie prípravy na budúce povolanie chápe ukončenie vysokej školy v určitom študijnom odbore. Preto by podľa prokurátorky v danom prípade zánik vyživovacej povinnosti obžalovaného voči poškodenej bolo možné teoreticky pripustiť v prípade, ak by poškodená študovala po riadnom ukončení vysokej školy a pokračovala v postgraduálnom štúdiu, alebo by po ukončení bakalárskeho štúdia pokračovala vo vzdelávaní na ďalšej vysokej škole. Podľa prokurátorky preto vyživovacia povinnosť obžalovaného voči poškodenej trvá a je možné ju pripustiť minimálne do predpokladaného ukončenia prvého stupňa štúdia na vysokej škole, ktoré má nastať v júni 2022.

K nálezu Ústavného súdu Českej republiky z 13. marca 2013, sp. zn. I. ÚS 2306/12, na ktorý poukazuje obhajoba prokurátorka poznamenala, že predmetný nález sa venoval objektívnej nemožnosti dieťaťa živiť sa samostatne z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia vedúceho až k pozbaveniu spôsobilosti na právne úkony, ktoré nemôže byť pričítané na ťarchu dieťaťa v tom zmysle, že by po priznaní sociálnych dávok už nemalo mať právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov a že by nemalo mať právo na výživné zo strany rodiča.

Prokurátorka sa napokon nestotožňuje so záverom súdu, že by bolo nad rámec rozhodnutia v tejto trestnej veci zisťovať, kedy presne vyživovacia povinnosť obžalovaného voči poškodenej zanikla a že bolo dostatočné zistenie, že v relevantnom čase, teda v mesiaci júl 2021 už neexistovala. Podľa prokurátorky je totiž nevyhnutné a rozhodujúce ustáliť, od kedy zanikla vyživovacia povinnosť obžalovaného voči poškodenej, pričom okresný súd mal správne dospieť k záveru, že vyživovacia povinnosť obžalovaného voči poškodenej v čase spáchania skutku existovala a okresný súd tak mohol teoreticky pristúpiť k riešeniu predbežnej otázky týkajúcej sa samotnej výšky výživného.

Prokurátorka zastáva názor, že vykonaným dokazovaním bola trestná činnosť obžalovaného dostatočne preukázaná, resp. že bolo preukázané, že skutok sa stal a je trestným činom. Prokurátorka preto navrhla, aby krajský súd napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a nariadil okresnému súdu, aby vec znovu prejednal a rozhodol.

K odvolaniu prokurátorky sa písomne vyjadril obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu. Obžalovaný považuje napadnutý rozsudok za vecne správny a zákonný. Obžalovaný ďalej uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že poškodená má objektívnu možnosť sa samostatne živiť a jej štúdium je iba predĺžovaním si mladosti, pričom za tohto stavu by odporovalo dobrým mravom, pokiaľ by jej obžalovaný mal aj naďalej platiť výživné. Obžalovaný zastáva názor, že schopnosť dieťaťa samostatne sa živiť je treba posudzovať objektívne a nie zo subjektívneho hľadiska plnoletého dieťaťa, ktoré pracovať nechce, opakovane študuje na vysokých školách alebo si prácu jednoducho nehľadá.

Obžalovaný ďalej poukázal na to, že poškodená študovala a študuje v rôznych a navzájom nesúvisiacich odboroch, brigádovala úplne v odlišnej oblasti, z čoho potom vyvodzuje, že poškodená zrejme ani nevie, čo chce. Pokiaľ by sa malo akceptovať „skúšanie“ rôznych odborov na rôznych vysokých školách ako príprava na budúce povolanie, potom by vyživovacia povinnosť voči plnoletému dieťaťu nemusela nikdy skončiť, ak by plnoleté dieťa skúšalo všetky dostupné odbory na vysokých školách dôvodiac, že sa pripravuje na budúce povolanie. Obžalovaný tiež poukázal na vyjadrenia poškodenej, z ktorých podľa jeho názoru sotva vyplýva snaha pripravovať sa na budúce povolanie, pretože ani jedno z vysokoškolských štúdií nenadväzovalo na stredoškolské štúdium poškodenej a hoci poškodená uvádzala, že ju baví psychológia a právo, nikdy v tomto odbore neštudovala o štúdium sa ani nepokúsila, dokonca aj keď mala možnosť, privyrábala si ako animátorka, pričom ani prvé a ani nasledujúce vysokoškolské štúdiá na seba nijako nenadväzujú, a preto nie je zrejme, na aké povolanie sa poškodená vlastne pripravuje. V tejto súvislosti obžalovaný podotkol, že odbor masmediálnych štúdií na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave a mediálna komunikácia na Paneurópskej vysokej škole sú príbuzné odbory, pričom poškodená napriek tomu, že štúdium na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave nezvládla, rozhodla sa pre príbuzný odbor, dokonca na platenej vysokej škole.

Obžalovaný ďalej poukázal na závery uznesenia Krajského súdu v Trnave z 15. júna 2021, sp. zn. 25CoP/2/2021, podľa ktorých štúdium by malo slúžiť k prehĺbovaniu predchádzajúceho vzdelania, na ktoré spravidla nadväzuje, prípadne by malo viesť k lepším budúcim vyhlídkam na získanie prostriedkov a živobytie a podľa ktorých pokiaľ štúdium dieťaťa nenesie znaky sústavnosti a cieľavedomosti, nemožno od rodiča spravodlivo žiadať, aby vynakladal peňažné prostriedky, ktoré by vo svojom výsledku neprispievali osobnému rozvoju dieťaťa a jeho príprave na budúce povolanie. Obžalovaný tiež poukázal na rozhodovaciu činnosť odvolacích súdov Slovenskej republiky (napr. rozsudok Krajského súdu v

Košiciach z 28. februára 2019, sp. zn. 8Co/72/2018, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. októbra 2019, sp. zn. 14Cop/43/2019, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 2. decembra 2014, sp. zn. 13Co/863/2014), z ktorej vyplýva, že opakované „vzdelávacie pokusy“ plnoletého dieťaťa študovať na rôznych vysokých školách rôzneho zamerania bez akejkoľvek vzájomnej súvislosti alebo nadväznosti na predošlé stredoškolské vzdelanie, nenesie znaky sústavnosti a cieľavedomosti štúdia, a teda ani prípravy na budúce povolanie.

Obžalovaný zastáva názor, že jeho vyživovacia povinnosť už netrvala a táto zanikla začatím štúdia na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave, keďže išlo v poradí o druhú vysokú školu, ktorá nemala žiadny súvis so stredoškolským štúdiom, predchádzajúcim štúdiom na vysokej škole, dokonca nekorešponduje ani so záujmami poškodenej o právo či psychológiu. Platenie výživného za týchto okolností tak podľa obžalovaného nepochybne odporuje dobrým mravom podľa § 75 ods. 2 zákona o rodine.

Pre prípad, že by bol krajský súd iného názoru obžalovaný uviedol, že nie je možné vychádzať z výživného vo výške 180 EUR mesačne, a to s poukazom na skutočnosť, že v roku 2019 dosahoval príjem vo výške 676,20 EUR a do 30. septembra 2020 príjem vo výške 955,32 EUR brutto. Vzhľadom na svoj vek, vzdelanie (učňovské vzdelanie bez maturity), schopnosti a možnosti (ďalšie vyživovacie povinnosti a osobná starostlivosť o maloleté deti) je preto obžalovaný názoru, že jeho príjem 740 EUR mesačne je plne adekvátny zákonným kritériám. Obžalovaný ďalej poukázal na súdnu prax, podľa ktorej výška výživného na všetky vyživované deti by mala predstavovať najviac 30% z čistého zárobku povinnej osoby, čo v jeho prípade predstavuje sumu 222 EUR, ktorá sa musí rozdeliť medzi tri vyživované deti, pričom je potrebné prihliadať aj na fakt, že maloleté deti si na rozdiel od poškodenej nemôžu privyrábať a čiastočne tak zabezpečovať svoje životné potreby. Obžalovaný ďalej uviedol, že pokiaľ by aj vyživovacia povinnosť obžalovaného na poškodenú mala existovať, mala by predstavovať sumu najvyšš 100 EUR mesačne, pričom v takomto prípade by vzhľadom na obžalovaným vykonané úhrady bola splnená.

Obžalovaný napokon poukazuje na skutočnosť, že výživné sú povinní poskytovať obaja rodičia, pričom nie je spravodlivé od neho požadovať výživné vo výške 180 EUR a od matky poškodenej len sumu 115 EUR s odôvodnením, že poškodená býva u matky.

Obžalovaný preto navrhol, aby krajský súd odvolanie prokurátorky podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku (1) Ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 319 Trestného poriadku Odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku Odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

- a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,
- b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,
- c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,
- d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,

e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo

f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 321 ods. 2 Trestného poriadku Ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku Ak po zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti treba urobiť vo veci nové rozhodnutie, vráti odvolací súd vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, len vtedy, ak by doplnenie konania odvolacím súdom bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo by mohlo viesť k iným skutkovým záverom.

Krajský súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že odvolanie proti napadnutému rozsudku podala oprávnená osoba /§ 307 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku/ a odvolanie bolo podané včas /§ 309 ods. 1 Trestného poriadku/. Po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutých výrokov ako aj správnosti postupu konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzalo krajský súd zistil, že odvolanie prokurátorky nie je dôvodné.

Krajský súd po preštudovaní spisu okresného súdu konštatuje, že okresný súd vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu. Ako vyplynulo z dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní, obžalovaný je otcom poškodenej E. B., nar. X. januára XXXX, pričom vyživovacia povinnosť obžalovaného k poškodenej bola určená rozsudkom Okresného súdu Trnava z 25. septembra 2013, sp. zn. 12P/8/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 5. februára 2014, sp. zn. 12P/8/2013 tak, že výživné obžalovaného na poškodenú bolo s účinnosťou od 9. októbra 2012 zvýšené zo sumy 130 EUR na sumu 180 EUR mesačne.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 10Pc/9/2017, ktorý krajský súd oboznámil na verejnom zasadnutí vyplynulo, že poškodená sa návrhom doručeným Okresnému súdu Galanta dňa 16. februára 2017 domáha zvýšenia vyživovacej povinnosti zo sumy 180 EUR mesačne na sumu 280 EUR mesačne, o ktorom návrhu rozhodol Okresný súd Dunajská Streda rozsudkom zo dňa 6. októbra 2020 tak, že zvýšil výživné zo sumy 180 EUR mesačne na sumu 230 EUR mesačne od 16. februára 2017, pričom Krajský súd v Trnave uznesením z 15. júna 2021, sp. zn. 25CoP/2/2021 rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda v dotknutom výroku zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom doposiaľ vo veci s konečnou platnosťou rozhodnuté nebolo.

Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“) Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Kedy nastane takýto faktický stav, závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy a potreby, majetkové pomery a pod.. Len samotná skutočnosť, že dieťa nadobudlo pracovnoprávnú spôsobilosť, nemá vplyv na zánik vyživovacej povinnosti rodičov. Rovnako nestačí preukázanie skutočnosti, že dieťa už je schopné nejakej, hocijakej, zárobkovej činnosti. Zákon uprednostňuje záujem oprávneného, preto v prípade, ak sa dieťa rozhodne pokračovať v ďalšom vzdelávaní, hoci už ukončilo prípravu na konkrétne povolanie, povinnosť rodičov vyživovať dieťa nezaniká. Dôležitým faktorom v tomto prípade je aj skutočnosť, či existuje reálna možnosť dieťaťa zamestnať sa vo vyštudovanom odbore. Nie je vylúčené, aby vyživovacia povinnosť rodičov trvala aj v prípade, keď sa dieťa po skončení strednej odbornej školy rozhodne pokračovať v štúdiu na vysokej škole, hoci aj iného zamerania. Vyživovacia povinnosť (z uhla pohľadu prípravy dieťaťa na povolanie) končí dosiahnutím prvého najvyššieho stupňa vzdelania v bežnom vzdelávacom procese (prvá ukončená vysoká škola alebo univerzita). Rozhodnutie dieťaťa po skončení jednej vysokej školy pokračovať v štúdiu na druhej vysokej škole už nezakladá povinnosť ďalšieho vyživovania. Povinnosť rodičov živiť svoje dieťa netrvá, ak dieťa už ukončilo prípravu na povolanie, má primeraný zdravotný stav, existujú preň pracovné príležitosti, avšak dieťa o ne nemá záujem a z vlastnej vôle nepracuje. Povinnosť rodičov vyživovať svoje deti existuje ako podporný prostriedok výživy po celú dobu života subjektov tohto právneho vzťahu. Aj v prípade, že dočasne zanikne povinnosť plniť výživné, nakoľko nie sú splnené predpoklady pre jeho existenciu (napríklad dieťa

je už schopné samé sa živiť) môže sa, ak dôjde k zmene týchto podmienok, vyživovacia povinnosť obnoviť, pričom tento charakteristický znak vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom sa nazýva elasticita. Keďže zákon hovorí o „plnení vyživovacej povinnosti“ ako zákonnej povinnosti rodičov, je vždy potrebné pri jej zániku inak než smrťou oprávneného alebo povinného obrátiť sa na súd s návrhom na jej zrušenie. Uvedené platí, ak bola vyživovacia povinnosť určená súdnym rozhodnutím a nastal právny stav, kedy je dieťa schopné samé sa živiť. Len samotným naplnením tejto skutočnosti právna povinnosť určená rozhodnutím súdu nemôže zaniknúť. (Pavelková, B., Zákon o rodine, Komentár, 2. vydanie, Bratislava, C. H. Beck, 2013, 383-385 s.)

Krajský súd sa stotožňuje s argumentáciou prokurátorky, že skutočnosť, že prídavok na dieťa sa poskytuje najdlhšie do dovŕšenia 25 rokov veku dieťaťa, nemá súvis s povinnosťou rodiča vyživovať svoje dieťa, pretože táto nie je limitovaná vekom, ale získaním schopnosti sa samostatne živiť. Krajský súd ďalej uvádza, že východiská uvedené v bode 34 prokurátorka zohľadnila vo svojom odvolaní a krajský súd sa s nimi plne stotožňuje. Čo však prokurátorka nezohľadnila, sú faktické okolnosti na strane poškodenej, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania. Okresný súd správne poukázal na časové a vecné súvislosti spojené so vzdelávacím procesom poškodenej. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, poškodená vyštudovala Strednú pedagogickú školu v Trnave, kde štúdium riadne ukončila v roku 2016. Pokiaľ sa poškodená po skončení štúdia na strednej škole rozhodla pokračovať v štúdiu na vysokej škole, hoci aj iného zamerania, vyživovacia povinnosť obžalovaného voči poškodenej nemohla zaniknúť. Poškodená po skončení štúdia na strednej škole nastúpila na vysokoškolské štúdium v septembri 2016, pričom mala záujem o štúdium práva na súkromnej Paneurópskej vysokej škole, avšak pre nákladné štúdium nakoniec nastúpila na Slovenskú poľnohospodársku univerzitu v Nitre, kde študovala odbor environmentálne manažérstvo. Ani uvedené rozhodnutie poškodenej nemalo vplyv na trvanie vyživovacej povinnosti obžalovaného voči poškodenej. Poškodenú predmetné štúdium nenapĺňovalo a tak štúdium po roku zanechala a v roku 2017 začala študovať na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave, odbor masmediálne štúdiá. Ani táto skutočnosť podľa názoru krajského súdu nemala vplyv na trvanie vyživovacej povinnosti obžalovaného voči poškodenej. Nie je totiž ničím výnimočným, že mladí ľudia ešte nemajú úplne jasno v otázke ich ďalšieho pracovného uplatnenia, preto ani prípadný prvý, z ich pohľadu nesprávny výber vysokej školy im nemôže byť na ťarchu, pokiaľ taký „nesprávny“ výber identifikujú včas a rozhodnú sa pre štúdium na inej vysokej škole. Krajský súd však zároveň dodáva, že takýto záver má opodstatnenie len v prípade, pokiaľ by dieťa po zmene vysokej školy (resp. po zmene študijného odboru hoci aj na tej istej vysokej škole či univerzite) v novozvolenom štúdiu riadne a sústavne pokračovalo.

Z vykonaného dokazovania však vyplynulo, že poškodená bola zo štúdia na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave, odbor masmediálne štúdiá vylúčená pre neúspešnú skúšku v lete 2019, t. j. toto štúdium poškodená neukončila riadne, a to z dôvodov na jej strane. Krajský súd preto zastáva názor, že vyživovacia povinnosť obžalovaného voči poškodenej zanikla v mesiaci jún 2019. Od obžalovaného totiž nie je možné spravodlivo žiadať, aby jeho vyživovacia povinnosť trvala až do času, kým poškodená ukončí vzdelanie na takej vysokej škole, ktorú je schopná podľa svojich schopností aj riadne zvládnuť, hoci aj v rovnakom odbore, keď nezvládnutie štúdia na predchádzajúcej vysokej škole spočívalo len v jej osobe nemajúcej pôvod napr. v nedostatku finančných zdrojov, v zdravotných ťažkostiach a pod.. V opačnom prípade by vyživovacia povinnosť obžalovaného, tak ako to správne uvádza obhajoba, mohla trvať prakticky neobmedzene a poškodená by mohla ostať v pozícii „večného študenta“. Z uvedených skutočností zároveň podľa názoru krajského súdu vyplýva, že pokiaľ poškodená od septembra 2019 začala študovať od začiatku v poradí už tretiu vysokú školu, a to súkromnú Paneurópsku vysokú školu, odbor mediálna komunikácia, potom táto skutočnosť so sebou nespája obnovenie vyživovacej povinnosti obžalovaného voči poškodenej a hoci okresný súd nevenoval pozornosť ustáleniu času zániku vyživovacej povinnosti obžalovaného voči poškodenej, v konečnom dôsledku dospel k správne mu záveru, a to, že táto už v mesiaci júl 2021 netrvala.

Krajský súd záverom dodáva, že sa nestotožňuje so záverom okresného súdu, že by ďalšie trvanie vyživovacej povinnosti obžalovaného voči poškodenej (ak by vyživovacia povinnosť inak nezanikla) malo byť v rozpore s dobrými mravmi. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa. Pokiaľ vychádzame

z toho, že dobré mravy sú nepísané pravidlá slušnosti, ľudskosti, tolerancie, poctivosti a dôvery, z ktorých v prvom rade vychádza písané právo a ktoré vychádzajú zo všeobecne akceptovaných mravných princípov prevažnej časti spoločnosti, potom krajský súd zo spisu okresného súdu nezistil žiadnu takú skutočnosť na strane poškodenej ako oprávnenej, ktorú by bolo možné posúdiť ako skutočnosť v rozpore s dobrými mravmi. Takouto skutočnosťou nie je voľba vysokej školy iného zamerania ako odbor študovaný poškodenou na strednej škole, ani jej brigády v inej oblasti ako tej, ktorú študovala na strednej škole či vysokej škole a dokonca ani voľba poškodenej začať študovať na súkromnej Paneurópskej vysokej škole odbor mediálnej komunikácie.

Odhladnuc od skutočností uvedených v bode 37 krajský súd nezistil dôvody na zmenu či zrušenie napadnutého rozsudku, preto odvolanie prokurátorky Okresnej prokuratúry Galanta ako nedôvodné zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4, § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.